

**Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van
Brits Monument WO II in Doel te Beveren**

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 26 januari 2012 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen Brits Monument WO II in te Beveren;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed op datum van 17 oktober 2012, zoals voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 10 januari 2013,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012:

Wegens de artistieke en de historische en de sociaal-culturele waarde:

- als monument

Brits Monument WO II in Doel ter ere van de Britse luchtafweer en de RAF en tot hulde aan de Britse bevrijders langs de Schelde, gelegen te BEVEREN (Doel), Scheldedijk z.nr.

bekend ten kadaster:

BEVEREN, 7de afdeling, sectie A, perceelnummer 471W2 (DEEL), zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Artistieke waarde:

Architecturaal sober, maar als een 'landmark' opgericht oorlogsmonument aan de linkeroever van de Zeeschelde. Het geheel is vervaardigd uit witgrijs graniet.

Op een vernieuwde achthoekige sokkel, tweeledig niveau met treden, staat een blokvormig geprofileerd voetstuk, dat een hoge obelisk bovenop twee kleine voetplaten draagt. De monolithische vierkante spitszuil versmalt naar boven toe en is piramidaal afgewerkt. Diagonale geplaatste boordstenen lopen in de vorm van een uitgerolde banderol naar het voetstuk toe. De tussenruimten zijn op te vullen met groen.

De vier bronzen wapenschilden aangebracht op de zijkanten van de obelisk zijn die van de gemeenten Doel en van Gent (Oost-Vlaanderen), Goes (Zeeland) en het Koninklijk Wapenschild van het Verenigd Koninkrijk. Vier gedenkplaten of plaquettes in marmer of brons zijn rondom bevestigd in het arduinen basement van het monument; zij dragen de huldeteksten aan de Britse bevrijders.

Het gedenkteken, gesigneerd, is een ontwerp van architect Fernand Weyers (1921-1991) uit Sint-Niklaas. Hij was (mede)ontwerper van en voerde tal van restauraties uit aan parochiekerken gelegen in het Waasland en omstreken. Architect Weyers restaureerde eveneens de zeedijkmolen van Doel in 1958, nadat deze tijdens WO II was gebruikt als observatiepost door de Duitse bezetter.

Historische waarde:

Nationaal oorlogsmonument op 20 juni 1948 plechtig ingehuldigd in aanwezigheid van heel wat Belgische, Nederlandse en Britse personaliteiten en van afgevaardigden van de Britse zeemacht en luchtmacht. Aanvankelijk bedoeld als een lokaal initiatief, groeide het huldebetoon uit tot een grootse nationale herdenkingsplechtigheid voor de Britse militairen en specifiek de Britse luchtmacht, die zich hadden ingezet voor de bevrijding van de Schelde. Het officiële comité schreef vele besturen aan met de vraag om het monument mee te financieren. Een groot aantal prominenten en burgers, verenigingen en bedrijven uit het Waasland en uit Antwerpen deden een gift.

Het Britse Monument te Doel is gelinkt aan de militair-historisch belangrijke locatie aan de linkeroever van de Zeeschelde, waar de Britse bevrijders, de Britse regimenten van 'the Anti-Aircraft Batteries' en de RAF een historische rol hebben gespeeld in de bevrijding van de Schelde en ter verdediging van de Belgische bevolking. Door de aanhoudende inspanning van de Britse militaire luchtafweer ter verdediging van Antwerpen en de haven konden een nog groter verlies aan menselijke levens en de

materiële vernielingen sterk beperkt worden. Het beleg rond de Antwerpse haven en de Zeeschelde door de 'vliegende bommen' of Duitse V1's en de V2-raketten zal duren van oktober 1944 tot eind maart 1945.

Sociaal-culturele waarde:

Als zijnde de materialisatie van het herdenken van een collectief trauma.

Het gedenkteken werd uit dankbaarheid door de Belgische bevolking opgericht *'als een hulde aan het Engels afweergeschut dat ontelbare V-bommen aan de Zeeschelde heeft neergeschoten en alzo onze steden en gemeenten aan dood en vernieling heeft gered'*. Jaarlijks op de eerste zondag van de maand juli vindt aan de voet van het Brits Monument een huldebetoon met plechtige kransneerlegging plaats door oudstrijdersbonden en vaderlandslievende verenigingen, en in aanwezigheid van afgevaardigden van de Royal British Legion.

In 2011 verplaatst naar de nieuwe locatie op de Zeescheldedijk naar aanleiding van de uitbreidingplannen van de Antwerpse haven. De herplaatsing zorgde voor heel wat beroering bij de bevolking en de vaderlandslievende verenigingen.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009 en 4 december 2009 en 10 juni 2011 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010 en 2 augustus 2011).

Brussel,

04 MAART 2013

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS